

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Šímová

Název práce: Vliv rodinného prostředí na vznik drogové závislosti

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Lukáš Dirga

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Autorka Tereza Šímová (dále jen autorka) si pro svou bakalářskou práci (dále jen BP) vybrala téma vztahu mezi rodinným prostředím a závislostním chováním. Volbu tématu autorka detailně zdůvodňuje na straně 1. Cíl práce si autorka definovala takto: „prozkoumat rodinné prostředí (vzorce chování, zázemí a události v rodině) a zjistit tak, zda je možné o drogové závislosti uvažovat ve spojitosti s dysfunkční rodinou“ (str. 2). Takto definovaný cíl působí triviálně a lze na něj jednoduše odpovědět bez realizace jakéhokoliv výzkumu. Za lépe definovanou považuji výzkumnou otázku, která zní: „Jaké jsou hlavní faktory v rodinném prostředí ovlivňující riziko vzniku drogové závislosti u člověka?“ (str. 2). Cíl se podařilo naplnit částečně (zejména proto, že byl jednoduše definován).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Práce má logickou strukturu a autorka v jednotlivých částech nabízí definici základních konceptů (závislost, rodina, prevence apod.), k čemuž využívá relevantních zdrojů. U některých témat nicméně pracuje autorka s relativně starými zdroji (např. téma homoparentálních rodin) a bylo by lepší využít zdroje více aktuální s ohledem na vývoj předmětných témat. Některé kapitoly jsou dále velmi krátké na to, aby tvořily samostatnou kapitolu (např. kap. 4. 5.). Oceňuji snahu autorky popsat průběh jejího výzkumu a užité metody, pochvalu zaslouží i za snahu o sebereflexi (kap. 4.7. a 4.8.). Za problematické považuji relativně obecné definování cíle a snahu naplnit cíl pomocí analýzy velmi omezeného množství případů. Autorka při zdůvodnění volby kvalitativní metodologie uvádí, že „kvantitativní výzkum by nebyl zdaleka tak efektivní a přínosný jako výzkum kvalitativní“ (str. 26). Jak k tomu dospěla? Skutečně by kvantitativní výzkum nebyl vhodný pro analýzu vztahů mezi vybranými faktory a proměnou závislostního chování? (i vzhledem k obecně definovanému cíli). Autorka dále uvádí, že se snažila zvolit pestrý vzorek a zvolila k tomu metodu sněhové koule. Je to skutečně nejlepší způsob, jak zvýšit heterogenitu vzorku? Autorka se snaží diskutovat etickou stránku výzkumu, ale v kapitole 4. 8. uvádí takové údaje, které mohou ovlivnit anonymitu účastníků výzkumu (např. kdo je bratr autorky a že je závislý na drogách). Autorce jde také o to, aby dopad jejího výzkumu na účastníky byl minimální. Otázkou ale je, co v rodině způsobí přečtení si výpovědí dětí o rodičích a naopak.

Interpretace zjištění v zásadě není interpretací, ale spíše přeřikáním citací z rozhovorů. V práci postrádám větší diskusi ze strany autorky a provázání s teoretickou částí BP. Samotná zjištění práce nejsou příliš originální, a pokud bylo cílem autorky „jít do hloubky“ a na základě detailní analýzy přispět do diskuse novým poznáním, tak se to příliš nepodařilo.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Formální stránka práce je přijatelná. V práci se vyskytují pouze drobné nedostatky. Autorka na některých místech definuje krkolomné věty („Dále jsem se snažila věnovat tématům rodiny, modely funkční a nefunkční rodiny.“ – str. 2). Někdy je autorka nedůsledná, když autora Kalina označuje jako Kalin – str. 5 a další. Někde zase autorka nedělá tečky na koncích vět – str. 29.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Z práce mám rozporuplný dojem. Za problematické považuji definování cíle, omezenou interpretaci vlastních dat a s tím se pojící (ne)originalitu zjištění. Autorka si sama definovala relativně obecný cíl, který se jí jen těžko podařilo naplnit. Spíše jen zopakovala již notoricky známé údaje.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Autorka v BP užívá pojmů nefunkční a zanedbávající rodina. Není však jasné, jaký je mezi nimi vztah. Mohla by autorka vysvětlit, jaký je rozdíl mezi nefunkční a zanedbávající rodinou?

Autorka při zdůvodnění volby kvalitativní metodologie uvádí, že „kvantitativní výzkum by nebyl zdaleka tak efektivní a přínosný jako výzkum kvalitativní“ (str. 26). Jak k tomu dospěla? Skutečně by kvantitativní výzkum nebyl vhodný pro analýzu vztahů mezi vybranými faktory a proměnou závislostního chování?

Proč je autorka přesvědčena, že metoda sněhové koule je vhodný způsob, jak zajistit heterogenitu respondentů? Nemůže to být spíše naopak?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Dobře.

Datum: 13. 5. 2024

Podpis: